

Sprawozdanie z realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej

Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2006:

„Szansa. Edukacja i Integracja Romów” – Wniosek pt. „Edukacja – Przyszłość Romów”

Realizator Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem: 96

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest jednostką budżetową gminy mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

MOPR w 2004r. po raz pierwszy rozpoczął realizację Programu na rzecz społeczności romskiej na terenie miasta Białegostoku i swoim zasięgiem objął Romów zamieszkujących nasze miasto oraz korzystających z pomocy finansowej w Ośrodku.

Zadania Programu realizowane były w 2006r. po raz trzeci i nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich, poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich oraz profilaktykę i leczenie stomatologiczne dzieci i młodzieży romskiej.

Rodziny romskie, które zostały objęte Programem od lat korzystają z pomocy finansowej w MOPR. Ich sytuacja życiowa jest mocno uzależniona od udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Niechęć podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez dorosłych Romów, będących często analfabetami, sprawia iż status materialny tych rodzin nie ulega poprawie. Problem bezrobocia stanowił podstawową dysfunkcję dla 26 rodzin romskich objętych Programem, natomiast tylko w przypadku 2 rodzin romskich dochody jakie uzyskuje rodzina są dochodami wynikającymi z zatrudnienia 1 członka rodziny. Miesięczne dochody rodzin romskich zazwyczaj nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Niskie dochody niejednokrotnie stają się powodem zaniedbywania edukacji dzieci romskich (wg oceny rodziców).

Opracowanie zadań ujętych w Programie wynikało ze zgłaszanych potrzeb przez rodziny romskie. Jest on kierowany przede wszystkim w te obszary życia Romów, które

dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować podniesieniem jakości życia rodzin romskich, a przede wszystkim stworzeniem możliwości zmiany sposobu życia dzieci romskich, które często pozostają bez innego wzoru życia, wchłonięci głęboko w mentalność życia Romów.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką mogą Romowie otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie.

MOPR dąży do tego aby działania ujęte w Programie miały charakter innowacyjny i wspierały te obszary życia Romów, które najbardziej potrzebują pomocy.

MOPR jako realizator Programu uzyskał poparcie dla zadań programowych Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Akademii Medycznej w Białymstoku, Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz szkół z terenu miasta Białegostoku.

Sposób realizowania zadania określonego w Porozumieniu.

Program na rzecz społeczności romskiej w Białymstoku w roku 2006 realizowany był w 4 podstawowych obszarach.

I. Oświata i wychowanie – 12.900 zł

*** (dz. 801) rozdz. 80195**

- dofinansowanie dojazdów do szkół dzieciom romskim – 3.000 zł

Dofinansowanie dzieciom romskim dojazdów do szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych) oraz na zajęcia do szkoły językowej „Empik”. W ramach tego zadania zakupiono bilety kwartalne imienne dla 14 dzieci romskich.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie frekwencji uczniów w szkole,
- zmniejszenie opłat karnych za jazdę bez ważnego biletu komunikacji miejskiej,
- możliwość uczestnictwa w zajęciach odbywających się w innej części miasta niż zamieszkanie np. dojazd na zajęcia do szkoły językowej.

Ze środków przekazanych na realizację tego zadania z Programu na rzecz społeczności romskiej wydano 2.992,00 zł.

- kursy językowe dzieciom romskim – 8.000 zł

Sytuacja bytowa rodzin romskich nadal pozostaje trudna. Wysoki koszt kursów językowych jest barierą nie do pokonania dla dzieci romskich. Sytuacja ta dyskwalifikuje je całkowicie w zdobywaniu nowych umiejętności oraz podnoszeniu swoich kwalifikacji, które w przyszłości mogą zapewnić im uzyskanie lepszego wykształcenia niż posiadają ich rodzice oraz podjęcia zatrudnienia.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie umiejętności i kwalifikacji ponad poziom, który gwarantuje szkolnictwo publiczne,
- uzyskanie lepszych wyników w nauce z języka angielskiego w szkole,
- integracja ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym, do którego uczęszczają na co dzień,
- poszerzenie horyzontów i możliwości w kwestii uzyskania lepszego wykształcenia przez dzieci romskie.

Z przyznanych środków sfinansowano kursy językowe w szkole językowej „Empik”, gdzie z nauki języka angielskiego skorzystało 6 dzieci romskich natomiast z nauki języka francuskiego 2 dzieci romskich. Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu 8.000,00 zł.

- edukacja przedszkolna – 1.900 zł

Istotnym zadaniem w Programie jest potrzeba obejmowania dzieci romskich wczesnym wychowaniem przedszkolnym. Z tej formy pomocy skorzystała wielodzietna rodzina romska składająca się z dwojga rodziców i 6 dzieci, której dochody nie pozwalały na to, żeby dzieci mogły uczęszczać do przedszkola. Z edukacji przedszkolnej skorzystało 2 dzieci romskich w wieku 3 i 5 lat gdzie jedno z dzieci posiada orzeczenie o ADHD i na tej podstawie zostało przyjęte do Przedszkola Integracyjnego, w którym zostało objęte specjalistyczną opieką dostosowaną do potrzeb dziecka z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- przekonanie rodziców o potrzebie wczesnej edukacji dzieci,
- objęcie specjalistyczną opieką w przedszkolu integracyjnym dziecka z zespołem ADHD,

Na to zadanie wydatkowano kwotę 1.890 zł.

Zadania z zakresu edukacji dzieci romskich Ośrodek uznał za priorytetowe w realizacji Programu, ze względu na to iż „inwestycja edukacyjna” we wczesnym wieku szkolnym dziecka może w przyszłości zaowocować podjęciem nauki w szkole ponadgimnazjalnej i uzyskaniem wykształcenia, które stworzy szansę życiowego usamodzielnienia. Należy wspomnieć, iż dotychczas dzieci romskie kończyły naukę na poziomie podstawowym i nie podejmowały dalszej edukacji. W roku 2006 dwie dziewczynki romskie ukończyły gimnazjum i rozpoczęły dalszą naukę w Liceach Ogólnokształcących; jedno dziecko romskie ukończyło szkołę ponadgimnazjalną i podjęło dalszą naukę w Szkole Policealnej Ochrony Zdrowia w Białymstoku o kierunku dietetyk; natomiast chłopiec, który rozpoczął naukę w roku 2005/2006 w Zespole Szkół Gastronomicznych w Białymstoku o kierunku kucharz małej gastronomii kontynuuje ją w kasie II.

II. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 2.500 zł

*** (dz. 921) rozdz. 92195**

- kontynuacja romskiego zespołu tanecznego

W roku 2006 kontynuowano zajęcia taneczne z trojgiem dzieci romskich, które zostały zintegrowane z profesjonalną grupą tancerzy. Aktualnie grupa taneczna przygotowuje się do kolejnego występu, który odbędzie się w Białostockim Ośrodku Kultury „Fama”.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- możliwość integracji ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym,
- zdobywanie umiejętności taneczno-estradowych,
- możliwość barania udziału w przedsięwzięciach kulturalnych na terenie miasta.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 2.500 zł.

III. Gospodarka mieszkaniowa – 12.000 zł

*** (dz. 700) rozdz. 70095**

Sytuacja mieszkaniowa rodzin romskich z terenu Białegostoku wielu przypadkach jest nadal trudna. Niektóre z lokali mieszkalnych zajmowanych przez rodziny romskie w ogóle nie spełniają wymogów prawa budowlanego i norm sanitarnych. Standard wyposażenia w znacznej części tych mieszkań odbiega od niezbędnego minimum. Bez poprawy sytuacji mieszkaniowej nie można byłoby realizować zadań w innych obszarach, a przede wszystkim działań z zakresu edukacji dzieci romskich. Tą formą wsparcia objęto 15 rodzin romskich. Środki przeznaczone na zakup materiałów remontowych takich jak np.: tapety, kleje,

wykładziny, lentex podłogowy, panele podłogowe, farby, sanitariaty, glazura, terakota itp. oraz na wyposażenie mieszkania w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego np. łóżka, meble, sprzęt AGD, itp.

Należy wspomnieć, iż w 2006r. 4 rodziny romskie, które dotychczas zamieszkiwały w bardzo trudnych warunkach lokalowych, otrzymały z zasobów gminy mieszkania w blokach. Warunki mieszkaniowe tych rodzin zdecydowanie uległy poprawie chociaż wyposażenie tych mieszkań nadal jest bardzo ubogie. W/w rodziny otrzymały również pomoc w ramach Programu na zakupienie materiałów remontowych oraz wyposażenie mieszkania.

W ramach zadania nie wykorzystano części dotacji w wysokości 500 zł przyznanych na usługi remontowe. Sytuacja ta wynika z tego, iż Romowie, którym przyznano tę formę pomocy nie byli w stanie we własnym zakresie znaleźć wykonawcy, któremu zleciłiby wykonanie prac remontowych. MOPR dysponując dotacją przyznaje środki ale nie ma możliwości aby wskazać wykonawców usług remontowych swoim podopiecznym.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- poprawa warunków mieszkaniowych rodzin romskich poprzez wykonanie remontów,
- podniesienie standardów mieszkań rodzin romskich.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 11.500 zł w tym: zakupienie materiałów remontowych 9.000 zł, zakupienie wyposażenia do mieszkań 2.000 zł oraz zakupienie usług remontowych na kwotę 500 zł. Ze środków własnych MOPR na to zadanie wydatkował kwotę 4.800,07 zł.

IV. Ochrona zdrowia – 6.000 zł

*** (dz. 851) rozdz. 85195**

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadania z zakresu profilaktyki i leczenia stomatologicznego podpisał Porozumienie w sprawie realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej z Zakładem Opieki Zdrowotnej, Specjalistyczną Lecznicą Stomatologiczną Akademii Medycznej w Białymstoku. Do Porozumienia dołączono imienny wykaz dzieci romskich. Na leczenie stomatologiczne skierowano 21 dzieci romskich. W ramach powyższego zadania zakupiono również szczoteczki i pasty do zębów, które przekazano rodzinom romskim – z tej formy pomocy skorzystało 34 dzieci romskich do 18 roku życia (w tym 1 dziecko po 18 roku życia, które kontynuuje naukę w szkole ponadgimnazjalnej).

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- zwiększenie świadomości u dzieci romskich dotyczącej potrzeby profilaktyki i zdrowia jamy ustnej,
- zwiększenie świadomości u dorosłych Romów potrzeby profilaktyki i zdrowia jamy ustnej u dzieci.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 5.999,47 zł (w tym: 5.000 zł na leczenie stomatologiczne oraz 999,47 zł na zakupienie szczoteczek i past do zębów).

Poza Programem rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną i mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR. Pracownicy Ośrodka wielokrotnie pomagali oraz popierali działania podejmowane przez rodziny romskie np. w sytuacji ubiegania się o zastępczy lokal mieszkalny.

Źródła finansowania zadań ujętych w Programie:

- dotacja MSWiA w kwocie 33.400 zł
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 9.353,70 zł

Zadanie finansowane ze środków MOPR dotyczyło głównie:

- wyposażenia dzieci romskich w niezbędne ubranie i obuwie, co miało na celu wyrównywanie różnic pomiędzy dziećmi romskimi, a polskimi umożliwiając przy tym pełne uczestnictwo dzieci romskich w zajęciach szkolnych,
- dofinansowanie do koloni wakacyjnych dla 2 dzieci romskich (po 250 zł na każde dziecko) zorganizowanych przez Świetlicę Socjoterapeutyczną „Nazaret”. Kolonie odbyły się w okresie o 30.06 do 09.07.06r. w Mrągowie.
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 22 dzieci romskich.

MOPR na bazie doświadczeń związanych z realizacją Programu zaobserwował zachodzące zmiany postaw Romów wobec istotnych problemów z jakimi zmaga się od pokoleń społeczność romska. Zmiany te dotyczą przede wszystkim pojawienia się potrzeb takich jak: edukacja dzieci romskich oraz mieszkanie w godziwych warunkach (co dotychczas było bardzo mało istotne dla Romów przyzwyczajonych do życia w budynkach nie spełniających jakichkolwiek norm mieszkaniowych). O powyższych zmianach świadczą osiągnięcia dzieci w zakresie edukacji oraz podejmowanie przez Romów długotrwałych

działań aby zmienić swoje fatalne warunki mieszkaniowe na takie, które wpłyną na zmianę poziomu ich życia oraz pozwolą na mieszkanie w godziwych warunkach.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, poprzez stworzenie takich możliwości, które nie były w zasięgu rodzin romskich jak np. nauka języków obcych, kupno lodówki, pralki czy łóżka. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych. Dlatego, też Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku ponownie złożył wnioski o przyznanie dotacji na rok 2007.